

113

VYHLÁŠKA

ze dne 4. března 2005

o způsobu označování potravin a tabákových výrobků

Ministerstvo zemědělství stanoví podle § 18 odst. 1 písm. a) a f) zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 316/2004 Sb., (dále jen „zákon“):

§ 1

Úvodní ustanovení

Tato vyhláška¹⁾ zpracovává příslušné předpisy Evropských společenství²⁾ a upravuje způsob označování potravin a tabákových výrobků, včetně potravin nového typu a geneticky modifikovaných potravin, v návaznosti na jejich členění podle druhu, skupiny nebo podskupiny, a složení potraviny a způsob označení šarže a druhy potravin, které nemusí být označeny datem minimální trvanlivosti.

Základní ustanovení

§ 2

Vymezení základních pojmů

Pro účely této vyhlášky se rozumí

a) označením – veškerá slova označující název potra-

viny nebo tabákového výrobku, název nebo obchodní firma, sídlo výrobce nebo dovozce, prodávajícího nebo balírný, jde-li o osobu právnickou, a jména, příjmení a místo podnikání, jde-li o osobu fyzickou, jakož i číselné údaje, ochranné známky, zobrazení, symboly nebo znaky vztahující se k potravine nebo tabákovému výrobku a umístění na obalu určeném pro spotřebitele, na vnějším obalu³⁾ nebo na jejich nesnadno oddělitelných součástech, na připojených součástech nebo v písemné dokumentaci, která potravinu nebo tabákový výrobek doprovází,

b) složkou – jakákoli látka včetně přídatných látek, potravních doplňků a látek určených k aromatizaci potraviny, která byla použita při výrobě nebo přípravě potraviny a je v konečném výrobku stále obsažena, a to i ve změněné formě,

c) údajem o množství (hmotnosti nebo objemu) – čisté množství (hmotnost nebo objem) bez obalu uvedené ve stanovených jednotkách podle § 5 odst. 1,

d) nálevem – voda, vodný roztok jedlé soli, vodné roztoky potravinářských kyselin, kvasný ocet,

¹⁾ Je vydána na základě a v mezích zákona, jehož obsah umožňuje zpracovat příslušné předpisy Evropských společenství vyhláškou.

²⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/13/ES ze dne 20. března 2000 o sblížení právních předpisů členských států týkajících se označování potravin, jejich obchodní úpravy a související reklamy. Směrnice Komise 2001/101/ES ze dne 26. listopadu 2001, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/13/ES o sblížení právních předpisů členských států týkajících se označování potravin, jejich obchodní úpravy a související reklamy.

Směrnice Komise 2002/67/ES ze dne 18. července 2002 o označování potravin obsahujících chinin a potravin obsahujících kofein.

Směrnice Komise 2002/86/ES ze dne 6. listopadu 2002, kterou se mění směrnice 2001/101/ES, pokud jde o datum, od něhož se zakazuje obchod s výrobky, které nejsou v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2000/13/ES.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/89/ES ze dne 10. listopadu 2003, kterou se mění směrnice 2000/13/ES, pokud jde o uvádění složek přítomných v potravinách.

Směrnice Komise 94/54/EHS ze dne 18. listopadu 1994 o povinném uvádění jiných údajů, než jsou údaje stanovené ve směrnici Rady 79/112/EHS, při označování určitých potravin.

Směrnice Rady 96/21/ES ze dne 29. března 1996, kterou se mění směrnice Komise 94/54/EHS o povinném uvádění jiných údajů, než jsou údaje stanovené ve směrnici Rady 79/112/EHS, při označování určitých potravin.

Směrnice Komise 2004/77/ES ze dne 29. dubna 2004, kterou se mění směrnice 94/54/EHS, pokud jde o označování určitých potravin obsahujících glycyrrhizovou kyselinu a její amonnou sůl.

Směrnice Komise 1999/10/ES ze dne 8. března 1999, kterou se stanoví odchylky od ustanovení článku 7 směrnice Rady 79/112/EHS, pokud jde o označování potravin.

Směrnice Rady 89/396/EHS ze dne 14. června 1989 o údajích nebo značkách určujících šarži, ke které potravina patří.

³⁾ § 6 odst. 6 zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 316/2004 Sb.

olej, vodné roztoky přírodních sladidel⁴⁾ nebo sladidel⁵⁾, popřípadě jejich směsi, ovocné a zeleninové šťávy v případě ovoce a zeleniny, za předpokladu, že tekutina při této úpravě pouze doplňuje základní složky a není rozhodujícím kritériem pro nabízení k prodeji a prodej potraviny,

- e) balenou potravinou – každý jednotlivý výrobek určený pro nabízení k přímému prodeji spotřebiteli nebo provozováním stravovacích služeb, který se skládá z potraviny a obalu, do něhož byla potravina vložena před jejím nabídnutím k prodeji, a to bez ohledu na to, zda je potravina v obalu uzavřena zcela nebo pouze zčásti, avšak vždy takovým způsobem, že obsah nelze vyměnit, aniž by došlo k otevření nebo výměně obalu.

§ 3

(1) Označení potravin a tabákových výrobků se provádí na obalech určených pro spotřebitele, na vnějších obalech³⁾ nebo na jejich nesnadno oddělitelných součástech, popřípadě na připojených součástech.

(2) Tam, kde není možné spolehlivě označit vnější obaly podle odstavce 1, především otevřené vratné obaly, uvedou se stanovené údaje v písemné dokumentaci, která potravinu nebo tabákový výrobek doprovází.

(3) Označení údajů podle § 6 až 8 zákona musí být pro spotřebitele srozumitelné, uvedené na viditelném místě, snadno čitelné, nezakryté, nepřerušené jinými údaji, nesmazatelné a vyjádřené v nekódované formě, s výjimkou označení šarže, nestanoví-li zvláštní právní předpis⁶⁾ jinak.

(4) Označení šarže se uvede u balené potraviny a tabákového výrobku na obale určeném pro spotřebitele, u nebalené potraviny a tabákového výrobku v písemné dokumentaci, která potravinu nebo tabákový výrobek doprovází. Před označení šarže se umístí písmeno „L“, s výjimkou případů, kdy je označení šarže jasně rozlišitelné od ostatních údajů a není možná záměna s jiným údajem. U baleného stolního másla se místo označení šarže uvede datum výroby.

(5) Název potraviny se doplní údajem o fyzikálním stavu potraviny nebo o způsobu její úpravy, na-

příklad v prášku, mletá, drcená, sušená, instantní, zmrazená, koncentrovaná, uzená, sterilovaná, pastovaná, pokud tento fyzikální stav nebo úprava nevyplývají již z názvu nebo charakteru druhu, skupiny nebo podskupiny potravin. Doplnující údaje se uvedou na obalu vždy, pokud by jejich neuvedení mohlo spotřebitele uvést v omyl. Požadovaný způsob úpravy názvu potraviny a jeho uvedení na obalu se vztahuje přiměřeně též na tabákové výrobky.

(6) Označování čerstvého ovoce a čerstvé zeleniny se provádí podle přímo použitelného předpisu Evropského společenství⁷⁾.

(7) Označování tabákových výrobků se provádí podle § 12 zákona.

§ 4

(1) Způsoby označování potravin a tabákových výrobků se provádí tak, aby neuváděly spotřebitele v omyl

- a) pokud se týká charakteristiky potraviny, její podstaty, totožnosti, vlastností, složení, množství, trvanlivosti, původu nebo vzniku, způsobu zpracování nebo výroby,
- b) přisuzováním účinků nebo vlastností, které potravina nevykazuje,
- c) vyvoláváním dojmu, že potravina vykazuje zvláštní charakteristické vlastnosti, když ve skutečnosti tyto vlastnosti mají všechny podobné potraviny.

(2) Na obalu určeném pro spotřebitele a na vnějším obalu, na jeho nesnadno oddělitelných součástech, na připojených součástech a v písemné dokumentaci, která potravinu doprovází, se neuvádějí údaje, že

- a) potravina je zdrojem všech životně nezbytných živin, nejde-li o potraviny, u nichž je tato vlastnost stanovena ve zvláštním právním předpise⁸⁾ nebo potvrzena příslušným správním orgánem,
- b) běžné potraviny nedodají potřebné množství živin, které obsahuje nabízená potravina,
- c) potravina má zvýšenou nebo zvláštní nutriční hodnotu v důsledku přidavku přídatných látek

⁴⁾ Vyhláška č. 76/2003 Sb., kterou se stanoví požadavky pro přírodní sladidla, med, cukrovinky, kakaový prášek a směsi kakaa s cukrem, čokoládu a čokoládové bonbony, ve znění vyhlášky č. 43/2005 Sb.

⁵⁾ Vyhláška č. 304/2004 Sb., kterou se stanoví druhy a podmínky použití přídatných a pomocných látek při výrobě potravin.

⁶⁾ Například vyhláška č. 304/2004 Sb., vyhláška č. 447/2004 Sb., o požadavcích na množství a druhy látek určených k aromatizaci potravin, podmínky jejich použití, požadavky na jejich zdravotní nezávadnost a podmínky použití chininu a kofeinu.

⁷⁾ Například nařízení Komise (ES) č. 1148/2001 ze dne 12. června 2001 o kontrolách dodržování obchodních norem pro čerstvé ovoce a zeleninu, v platném znění, nařízení Rady (ES) č. 2200/96 ze dne 28. října 1996 o společné organizaci trhu s ovocem a zeleninou, v platném znění.

⁸⁾ Například vyhláška č. 54/2004 Sb., o potravinách určených pro zvláštní výživu a o způsobu jejich použití, vyhláška č. 446/2004 Sb., kterou se stanoví požadavky na doplňky stravy a na obohacování potravin potravinými doplňky.

nebo potravních doplňků, bez provedení nutričního hodnocení,

- d) potravina má zvláštní vlastnosti, přestože tyto vlastnosti vykazují všechny srovnatelné potraviny,
- e) potravina je vhodná k prevenci, zmírnění nebo léčení zdravotní poruchy nebo k lékařským účelům, pokud nestanoví zvláštní právní předpis⁸⁾ jinak,
- f) charakter nebo původ potraviny je „domácí“, „čerstvý“, „živý“, „čistý“, „přírodní“, „pravý“ nebo „racionální“, pokud toto označení výrobku není součástí názvu druhu, skupiny nebo podskupiny uvedené u jednotlivých druhů potravin ve zvláštních právních předpisech⁹⁾,
- g) potravina je určena pro zvláštní výživu nebo je dietní, popřípadě dietetická, pokud by to neodpovídalo požadavku zvláštního právního předpisu⁸⁾,
- h) potravina byla vyrobena podle náboženských nebo rituálních předpisů, bez doložení příslušnými náboženskými autoritami.

(3) Na obalu určeném pro spotřebitele a na vnějším obalu, na jeho nesnadno oddělitelných součástech, na připojených součástech a v písemné dokumentaci, která potravinu doprovází, se dále neuvádějí údaje

- a) jejichž pravdivost nelze dokázat,
- b) které by mohly vyvolat pochybnosti o neškodnosti jiných podobných potravin nebo vyvolat u spotřebitele obavy z jejich použití,
- c) o rychlosti úbytku tělesné hmotnosti nebo jeho rozsahu při konzumaci určité potraviny,
- d) které by mohly vést k záměně běžných potravin s potravinami pro zvláštní výživu.

(4) Ustanovení odstavců 1 až 3 platí rovněž pro způsob nabízení potravin k prodeji, zejména s ohledem na jejich tvar, vzhled nebo balení, použité obalové materiály, grafickou úpravu a způsob uspořádání, ve kterém jsou vystaveny k prodeji.

(5) Zvláštní údaje uváděné na obalu biopotravin pocházejících z ekologického zemědělství a podmínky jejich použití stanoví zvláštní právní předpis¹⁰⁾.

§ 5

Označení množství potraviny

(1) Na viditelném místě obalu určeného pro spotřebitele a na vnějším obalu se označí

- a) u tekutých potravin údaj o objemu v mililitrech (ml), centilitrech (cl) nebo litrech (l),
- b) u jiných než tekutých potravin údaj o hmotnosti v gramech (g) nebo kilogramech (kg),
- c) u polotekutých, polotuhých a šlehaných potravin údaj o objemu v mililitrech (ml), centilitrech (cl) nebo litrech (l), nebo hmotnosti v gramech (g) nebo kilogramech (kg),
- d) údaj o hmotnosti a počtu kusů nebo pouze údaj o počtu kusů, je-li tak stanoveno ve zvláštních právních předpisech⁹⁾.

(2) Pokud se balená potravina, včetně zmrazené potraviny, nachází v nálevu, musí být kromě celkové hmotnosti uvedena na obalu i hmotnost pevné potraviny po odkapání nálevu nebo procentní podíl pevné části. Údaj o celkové hmotnosti a hmotnosti nebo procentním podílu pevné části se na obalu uvede i u potravin, které se nacházejí v jedlém oleji, ve vlastní šťávě nebo v tomatě. V případě, že část pevného podílu přechází při zpracování do nálevu, šťávy nebo oleje, uvede se hmotnostní podíl pevné složky v hodnotě vložené před zpracováním a tato skutečnost se označí na obalu.

(3) Údaj o množství se uvádí podle pravidel pro značení symbolu „e“¹¹⁾, podle přímo použitelného předpisu Evropských společenství¹²⁾ nebo podle zvláštního právního předpisu⁹⁾. Kladná hmotnostní nebo objemová odchylka se nepovažuje za klamání spotřebitele.

⁹⁾ Například vyhláška č. 330/1997 Sb., kterou se provádí § 18 písm. a), d), j) a k) zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, pro čaj, kávu a kávoviny, ve znění pozdějších předpisů, vyhláška č. 326/2001 Sb., kterou se provádí § 18 písm. a), d), g), h), i) a j) zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, pro maso, masné výrobky, ryby, ostatní vodní živočichy a výrobky z nich, vejce a výrobky z nich, ve znění pozdějších předpisů, vyhláška č. 77/2003 Sb., kterou se stanoví požadavky pro mléko a mléčné výrobky, mražené krémy a jedlé tuky a oleje, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o vinohradnictví a vinařství).

¹⁰⁾ Zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, ve znění zákona č. 320/2002 Sb.

¹¹⁾ Například zákon č. 505/1990 Sb., o metrologii, ve znění pozdějších předpisů, vyhláška č. 328/2000 Sb., o způsobu zhotovení některých druhů hotově baleného zboží, jehož množství se vyjadřuje v jednotkách hmotnosti nebo objemu.

¹²⁾ Například nařízení Komise (EHS) č. 1538/91 ze dne 5. června 1991, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení č. 1906/90 o některých obchodních normách pro drůbež, v platném znění, nařízení Rady (ES) č. 2991/94 ze dne 5. prosince 1994, kterým se stanovují normy pro roztíratelné tuky.

(4) Údaj o množství se nevyžaduje u potravin, které

- a) podléhají významným ztrátám na objemu nebo hmotnosti a jsou prodávány podle počtu kusů nebo váženy v přítomnosti spotřebitele,
- b) jsou baleny v množství menším než 5 g nebo 5 ml, nejde-li o koření nebo byliny,
- c) jsou prodávány podle počtu kusů a tento počet je přes obal jasně viditelný a lehce spočítatelný, nebo je počet kusů uveden při označení potraviny.

(5) Pokud se potravina v obalu určeném pro spotřebitele skládá ze dvou nebo více dílčích balení, které obsahují stejné množství téže potraviny, uvede se na obalu množství potraviny v jednom dílčím balení a celkový počet těchto dílčích balení. Tyto údaje se na obale nemusí uvádět, pokud počet dílčích balení je přes obal jasně viditelný a lehce spočítatelný a pokud je jasně viditelný alespoň jeden údaj o množství v dílčím balení.

(6) Pokud se potravina v obalu určeném pro spotřebitele skládá ze dvou nebo více dílčích balení určených k jednotlivému prodeji, označí se na obalu celkové množství potraviny.

§ 6

Datum minimální trvanlivosti a datum použitelnosti potravin

(1) Datum minimální trvanlivosti se uvádí slovy „Minimální trvanlivost do . . .“ s udáním dne, kalendářního měsíce a roku ukončení této doby v uvedeném pořadí. V případě, že není uveden den v souladu s odstavcem 2 písm. b) nebo c), uvede se minimální trvanlivost slovy „Minimální trvanlivost do konce . . .“.

(2) U potravin s minimální dobou trvanlivosti

- a) 3 měsíce nebo kratší nemusí být v datu minimální trvanlivosti uveden rok,
- b) delší než 3 měsíce, ale ne více než 18 měsíců, nemusí být v datu minimální trvanlivosti uveden den,
- c) delší než 18 měsíců nemusí být uveden v datu minimální trvanlivosti den a kalendářní měsíc.

(3) Dobou minimální trvanlivosti se při označování podle odstavce 2 písm. b) a c) rozumí doba ukon-

čená posledním dnem příslušného kalendářního měsíce nebo roku.

(4) Datum minimální trvanlivosti se nevyžaduje u

- a) čerstvého ovoce, čerstvé zeleniny a konzumních brambor neloupaných, nekrájených nebo jinak neupravených; toto ustanovení se nevztahuje na naklíčená semena a podobné výrobky, např. klíčky luštěnin,
- b) konzumního lihu, lihovin a ostatních alkoholických nápojů s obsahem alkoholu 10 a více objemových procent, s výjimkou likérů s vaječnou, mléčnou nebo smetanovou složkou¹³⁾,
- c) vín, likérových vín, šumivých vín, aromatizovaných vín a dalších výrobků podle zvláštního právního předpisu¹⁴⁾, jakož i u výrobků získaných z jiného ovoce než z hroznů a nápojů, které spadají pod kódy celního sazebníku¹⁵⁾ 2206 0039 a 2206 0059 a jsou vyrobeny z hroznů nebo hroznového moštu,
- d) pekařských výrobků určených ke spotřebě do 24 hodin po výrobě,
- e) jedlé soli,
- f) přírodních sladidel v pevném stavu,
- g) cukrovinek vyrobených převážně z přírodních sladidel a barviv nebo látek určených k aromatizaci,
- h) žvýkaček a podobných výrobků určených ke žvýkání,
- i) kvasného octa,
- j) limonád, ovocných šťáv, ovocných nektarů a alkoholických nápojů, pokud se tyto potraviny nacházejí v nádobách o obsahu nad 5 litrů a pokud jsou určeny pro provozovny stravovacích služeb,
- k) jednotlivých porcí nebalené zmrzliny.

(5) Datum použitelnosti se uvádí slovy „Spotřebujte do . . .“ s udáním dne a měsíce, popřípadě též roku ukončení této doby v uvedeném pořadí.

(6) Jestliže za slovy „Spotřebujte do . . .“ nebo „Minimální trvanlivost do . . .“ nebude následovat datum, musí zde být uvedeno, kde je toto datum na obalu vyznačeno.

(7) Je-li potravina označena datem použitelnosti, doplní se vždy údajem o konkrétních podmínkách skladování, u teplot vyjádřených číselnými hodnotami.

¹³⁾ Vyhláška č. 335/1997 Sb., kterou se provádí § 18 písm. a), d), h), i), j) a k) zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, pro nealkoholické nápoje a koncentráty k přípravě nealkoholických nápojů, ovocná vína, ostatní vína a medovinu, pivo, konzumní líc, lihoviny a ostatní alkoholické nápoje, kvasný ocet a droždí, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁴⁾ Zákon č. 321/2004 Sb.

¹⁵⁾ Nařízení Rady (ES) č. 2658/87 ze dne 23. července 1987 o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku, v platném znění.

Nejsou-li podmínky skladování u takto označených potravin stanoveny zvláštním právním předpisem⁹⁾, stanoví je výrobce, dovozce, prodávající, nebo balárna.

(8) Pokud potravina balená a označená ve výrobě byla rozbalena za účelem prodeje jednotlivých částí, považuje se za potravinu nebalenou, podléhající označení podle § 8 zákona.

§ 7

Údaje o způsobu použití potraviny

(1) Údaje o způsobu použití potraviny musí být uvedeny takovým způsobem, aby umožnily její správné použití.

(2) Balená potravina určená ke spotřebě po mikrovlnném ohřevu v obalu musí mít na obalu uveden postup a způsob ohřevu.

(3) Balená potravina určená ke spotřebě po nezbytné tepelné úpravě musí být takto označena, a pokud to povaha potraviny vyžaduje, musí být uveden i postup a způsob tepelné úpravy potraviny. To neplatí pro potraviny, u kterých je jednoznačně zřejmé, že je bez tepelné úpravy nelze konzumovat.

(4) U potravin, které vyžadují před spotřebou úpravu ředěním nebo rozpouštěním v tekutině, musí být uveden na obalu doporučený poměr ředění nebo způsob přípravy.

§ 8

Údaje o složkách potravin

(1) Údaje o složkách se řadí sestupně podle obsahu jednotlivých složek v potravine v době výroby potravin a musí být uvedeny slovem „složení“. Údaje o složení potraviny podle množství potravních doplňků se nemusí uvádět v případě, že je potravina označena údaji o výživové (nutriční) hodnotě podle zvláštních právních předpisů^{8),16)}.

(2) V případě směsí ovoce, zeleniny nebo hub použitých jako složky potraviny, ve kterých hmotnost žádné z dílčích složek výrazně nepřevládá a jejichž podíly se mohou měnit, mohou být tyto složky uvedeny v seznamu složek společně pod označením „ovoce“, „zelenina“ nebo „houby“ s dovětkem „v různém poměru“ a bezprostředně následovány seznamem obsaženého ovoce, zeleniny nebo hub.

(3) Složky tvořící méně než 2 % množství konečného výrobku mohou být uvedeny v různém pořadí za ostatními složkami.

(4) Složky, které jsou svým charakterem podobné nebo vzájemně zastupitelné a mohou být použity při výrobě nebo přípravě potraviny, aniž by se změnilo její

složení, povaha nebo její spotřebitelem vnímaná hodnota, a tvoří méně než 2 % konečného výrobku, mohou být uvedeny v seznamu složek výrazem „Obsahuje . . . a/nebo . . .“, přičemž alespoň jedna z maximálně dvou složek je obsažena v konečném výrobku. Toto ustanovení se nevztahuje na přídatné látky a na alergenní složky uvedené v příloze č. 1.

(5) Za složky se nepovažují

- a) součásti složky, které se během výroby přechodně odloučí a poté jsou k potravine opět připojeny a při tom pokud jde o množství nepřekročí svůj původní podíl,
- b) přídatné látky, které se dostaly do potraviny z jedné nebo více složek této potraviny, pokud technologicky neovlivňují jakost, zdravotní nezávadnost nebo nutriční hodnotu konečného výrobku, nestanoví-li zvláštní právní předpis⁶⁾ jinak,
- c) přídatné látky, které jsou užity v nezbytně nutných množstvích jako rozpouštědla nebo nosiče přídatných látek, aromat nebo potravních doplňků,
- d) pomocné látky,
- e) látky, které nejsou přídatnými látkami, avšak jsou používány stejným způsobem a za stejným účelem jako pomocné látky při zpracování a jsou nadále obsaženy v konečném výrobku, a to i ve změněné formě.

(6) Složky se nemusí uvádět

- a) u jednosložkových potravin v případě, že název potraviny je totožný se jménem složky anebo název složku jednoznačně identifikuje,
- b) u čerstvého ovoce, čerstvé zeleniny a konzumních brambor, pokud nejsou loupané, krájené nebo jinak upravené,
- c) u sycených vod označených jako sycené, pokud k nim nebyly přidány jiné složky,
- d) u kvasného octa získaného výlučně z jedné základní suroviny, pokud k němu nebyly přidány jiné složky,
- e) u sýrů, másla, kysaného mléka a smetany, pokud k nim nebyly přidány jiné složky než mléčné výrobky, enzymy a mikrobiální kultury potřebné k jejich výrobě a jedlá sůl potřebná k výrobě sýrů, s výjimkou ochucených čerstvých sýrů a tavených sýrů,
- f) stanoví-li tak zvláštní právní předpisy⁹⁾.

¹⁶⁾ Vyhláška č. 450/2004 Sb., o označování výživové hodnoty potravin.

(7) Názvy složek, které lze nahradit společnými názvy, jsou uvedeny v příloze č. 2.

(8) U složky, která se sama skládá z více dílčích složek, se tyto dílčí složky považují za složky potraviny a uvedou se samostatně ve složení potraviny.

(9) Podle charakteru potraviny může být složka, která se sama skládá z více dílčích složek, uvedena jako jedna složka ve složení potraviny s bezprostředně následujícím výčtem jejích dílčích složek. Tento výčet se nemusí uvádět u směsných složek sestávajících ze směsi koření nebo bylin, tvoří-li tato směsná složka méně než 2 % konečného výrobku, s výjimkou přídatných látek.

(10) Alergenická složka uvedená v příloze č. 1 nebo jakákoli látka z ní pocházející, která byla použita při výrobě potraviny a je v konečném výrobku stále obsažena, a to i ve změněné formě, se zřetelně označí názvem alergenické složky ve složení potraviny. Toto označení není povinné, pokud název, pod kterým je potravina prodávána, jednoznačně odkazuje na tuto alergenickou složku.

(11) Voda a těkavé složky se uvedou ve složení výrobku v pořadí podle jejich hmotnosti v konečném výrobku. Množství vody přidané jako složka se vypočítá odečtením celkového množství ostatních použitých složek od celkového množství konečného výrobku. Voda přidávaná do potraviny se na obalu označí jako její složka, pokud její obsah v konečném výrobku představuje více než 5 %, nestanoví-li zvláštní právní předpisy⁹⁾ jinak. Jako složka se neoznačí voda obsažená v jiné složce téže potraviny a voda i ostatní těkavé složky odpařené i částečně během výrobního procesu. Přidaná voda se neuvede jako složka, jestliže je použita během výrobního procesu výhradně k obnovení některé složky použité v koncentrovaném nebo sušeném stavu, nebo je obsažena v nálevu, který se obvykle nekonsumuje.

(12) U sušených nebo zahuštěných potravin obnovujících se přidáním vody lze na obalu uvést složky v pořadí podle jejich poměru v obnoveném výrobku, pokud jsou k tomuto výčtu připojena slova „složky v obnoveném výrobku“ nebo slova „složky ve výrobku připraveném k použití“.

(13) Složky, používané v sušené nebo zahuštěné formě a během výroby obnovené přidáním vody, mohou být uvedeny v pořadí podle jejich hmotnosti, kterou měly před sušením nebo zahuštěním.

(14) Sestupné pořadí složek se neuvádí u směsi koření nebo bylin, pokud hmotnostní podíl jedné složky výrazně nepřevládá a označí se slovy „v proměnlivých hmotnostních podílech“.

§ 9

(1) Množství složky v hmotnostních nebo obje-

mových procentech, popřípadě v g/100 g potraviny nebo v ml/100 ml se uvede na obalu v blízkosti názvu nebo u příslušné složky, s výjimkou lihovin, v případě, že

- a) název složky nebo skupiny složek se použije v názvu potraviny, pod nímž se potravina uvádí do oběhu nebo ji spotřebitel obvykle s tímto názvem spojuje,
- b) složka nebo skupina složek je v označení zdůrazněna slovně, obrazově nebo graficky,
- c) složka nebo skupina složek je základní pro charakteristiku potraviny a pro její odlišení od výrobků, se kterými by mohla být zaměnitelná pro svůj název nebo vzhled.

(2) Množství podle odstavce 1 musí odpovídat množství složky nebo skupiny složek v okamžiku jejich zpracování. Pokud však potravina ztratila po tepelné nebo jiné úpravě vodu, musí množství podle odstavce 1 odpovídat množství složky nebo skupiny složek v hotovém výrobku a musí být vyjádřeno v procentech. Jestliže však množství složky nebo celkové množství všech složek překračuje 100 %, musí být údaj v procentech nahrazen hmotnostmi složek použitých k přípravě 100 g hotového výrobku. Množství těkavých složek se uvede v závislosti na jejich hmotnostních podílech v konečném výrobku.

(3) Ustanovení odstavce 1 písm. a) a b) se nevztahuje na složky označené podle odstavce 11.

(4) Ustanovení odstavců 1 až 3 se nevztahuje na potraviny nebo skupiny složek,

- a) jejichž hmotnost se uvádí podle § 5 odst. 2,
- b) u kterých je uvádění množství složky povinné podle zvláštního právního předpisu⁸⁾,
- c) které jsou používány v malých množstvích pro účely aromatizování,
- d) jedná-li se o směsi ovoce, zeleniny, hub, koření nebo bylin, v nichž žádný druh, co do hmotnostního podílu, výrazně nepřevládá,
- e) pokud jde o vitaminy a minerální látky, jejichž množství v potravinech je označeno podle zvláštních právních předpisů^{8),16)},
- f) pokud zvláštní právní předpis stanoví jinak⁸⁾,
- g) které nejsou takové povahy, aby jejich uvedení v názvu, pod kterým je potravina prodávána, mělo vliv na výběr spotřebitelem v zemi prodeje, neboť rozdílné množství těchto složek není podstatné pro charakterizaci potraviny nebo potraviny neodlišuje od podobných potravin.

(5) Pokud potravina obsahuje více než 2,5 % jedlé soli, musí být její obsah vyznačen na obalu potraviny

v procentech hmotnostních. Tato povinnost se nevztahuje na dehydratované výrobky, ochucovadla a studené omáčky a dresinky.

(6) Pokud je potravina obohacena potravním doplňkem, zejména vitaminy, minerálními látkami nebo aminokyselinami, označí se také podle zvláštního právního předpisu^{8),16)}.

(7) Pokud se na obalu potraviny uvede výživové tvrzení nebo stanoví-li tak zvláštní právní předpis⁹⁾, uvádí se výživová hodnota potraviny způsobem stanoveným zvláštním právním předpisem¹⁶⁾.

(8) Pokud byl v potravine snížen obsah určité živiny^{8),16)} o více než 25 % oproti hodnotě stanovené zvláštním právním předpisem⁹⁾, lze tuto potravinu označit jako potravinu se sníženým obsahem živiny, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak¹⁶⁾. Stejným způsobem se postupuje i v případě, že zvláštní právní předpis⁹⁾ nestanoví obsah určité živiny v potravine.

(9) Jestliže potravina určitou živinu neobsahuje, lze ji označit jako potravinu neobsahující určitou živinu, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak^{8),16)}.

(10) Při označení použitých přídatných látek, látek určených k aromatizaci a potravních doplňků se použijí názvy uvedené ve zvláštním právním předpisu⁶⁾.

(11) Pokud bylo k potravine přidáno sladidlo⁵⁾, doplní se v blízkosti názvu potraviny slova „se sladidlem“. Pokud bylo k potravine přidáno přírodní sladidlo⁴⁾ a sladidlo, doplní se v blízkosti názvu potraviny slova „s přírodním sladidlem a sladidlem“. Pokud byl k potravine přidán cukr a sladidlo, doplní se v blízkosti názvu potraviny slova „s cukrem a sladidlem“.

(12) Nápoj s obsahem etanolu vyšším než 1,2 % objemových musí být označen skutečným obsahem etanolu v procentech objemových.

§ 10

Údaje o přídatných látkách

(1) Přídatná látka obsažená v potravine se na obalu označí v údajích o složení potraviny uvedením názvu látky nebo jejího číselného kódu⁶⁾.

(2) Ustanovení odstavce 1 neplatí v případě, že přídatnou látkou je modifikovaný škrob a je na obalu označen slovy „modifikovaný škrob“.

(3) U přídatných látek, které náležejí do kategorií antioxidanty, barviva, konzervanty, kyseliny, regulátory kyselosti, tavicí soli (u tavených sýrů a výrobků z nich), kypřicí látky (kypřidla), sladidla, zpevňující látky, zvlhčující látky, plnidla, balicí plyny, látky zvyšující aroma nebo chuť, zahušťovadla, želírující

látky (želírovadla), stabilizátory, emulgátory, protispékové látky, odpěňovače, lešticí látky, látky zlepšující mouku, musí být uveden vedle názvu přídatné látky nebo označení přídatné látky číselným kódem také název kategorie, do které přídatná látka patří. Pokud přídatná látka patří způsobem použití do několika kategorií, uvede se název kategorie, která odpovídá hlavnímu účelu, pro který je tato přídatná látka v potravine použita.

(4) Potraviny, u kterých byla trvanlivost prodloužena použitím balicích plynů, se na obalu označí slovy „Baleno v ochranné atmosféře“.

(5) Potraviny obsahující více než 10 % sladidel polyalkoholických cukrů⁵⁾ E 420 (Sorbitol), E 421 (Mannitol), E 953 (Isomalt), E 965 (Maltitol), E 966 (Laktitol) nebo E 967 (Xylitol) musí být na obalu určeném pro spotřebitele označeny textem „Nadměrná konzumace může vyvolat projímavé účinky“.

(6) Potraviny obsahující aspartam⁵⁾ musí být na obalu určeném pro spotřebitele označeny textem „Obsahuje zdroj fenylalaninu“.

(7) Přídatné látky, jejich směsi nebo jejich naředěné formy určené k přímému prodeji spotřebiteli musí být na obalu určeném pro spotřebitele označeny kromě údajů uvedených v § 6 odst. 1 zákona těmito údaji:

- názvem přídatné látky a jejím číselným kódem, pokud je stanoven ve zvláštním právním předpisu⁶⁾,
- slovy „Pro použití v potravinách“ nebo „Omezené použití v potravinách“ nebo bližším údajem o použití v potravinách⁵⁾,
- výčtem všech složek v sestupném pořadí podle klesajícího množství, jsou-li ve směsi přídatných látek nebo jejich naředěné formě obsaženy kromě základní přídatné látky ještě další složky, jako jsou jiné přídatné látky, nosiče a rozpouštědla nebo potraviny. U dalších složek, které mají charakter přídatné látky, se uvede název kategorie a název látky nebo číselný kód podle zvláštního právního předpisu⁶⁾.

§ 11

Údaje o látkách určených k aromatizaci potravin

(1) Látka určená k aromatizaci potraviny, obsažená v potravine, se na obalu označí slovem „aroma“ ve výčtu uváděných složek a popřípadě další specifikací, jako např. přírodní, přírodně identické nebo

umělé, podle zvláštního právního předpisu¹⁷⁾ nebo doplněním konkrétního názvu nebo popisu aromatu.

(2) Při obsahu přidaného kofeinu v nealkoholickém nápoji nebo v koncentrátu k přípravě nealkoholického nápoje vyšším než 150 mg/l se v blízkosti názvu uvedou slova „S vysokým obsahem kofeinu“ a za těmito slovy v závorce údaj o obsahu kofeinu vyjádřený v mg/100 ml při dodržení podmínek § 3 odst. 3. Požadavek na označení vysokého obsahu kofeinu se nevztahuje na všechny druhy kávy, kávových extraktů, čaje a výrobků z čaje.

(3) Cukrovinky nebo nápoje obsahující glycyrrhizovou kyselinu nebo její amonnou sůl nebo lékořici lysou (*Glycyrrhiza glabra*) v koncentraci 100 mg/kg nebo vyšší, nebo v koncentraci 10 mg/l nebo vyšší, se označí bezprostředně za seznamem složek slovy „Obsahuje lékořici“, pokud není termín „lékořice“ již uveden v seznamu složek nebo v názvu potraviny.

(4) Cukrovinky obsahující glycyrrhizovou kyselinu nebo její amonnou sůl nebo lékořici lysou (*Glycyrrhiza glabra*) v koncentraci 4 g/kg nebo vyšší se označí bezprostředně za seznamem složek slovy „Obsahuje lékořici. Osoby trpící vysokým tlakem by se měly vyvarovat nadměrné spotřeby“.

(5) Nápoje obsahující glycyrrhizovou kyselinu nebo její amonnou sůl nebo lékořici lysou (*Glycyrrhiza glabra*) v koncentraci 50 mg/l nebo vyšší, nebo v koncentraci 300 mg/l nebo vyšší v případě nápojů obsahujících více než 1,2 % objemových alkoholu, se označí bezprostředně za seznamem složek slovy „Obsahuje lékořici. Osoby trpící vysokým tlakem by se měly vyvarovat nadměrné spotřeby“.

§ 12

Údaje o potravinách nového typu a geneticky modifikovaných potravinách

(1) Potraviny nebo složky potravin nového typu

se na obalu určeném pro spotřebitele označí podle § 6 odst. 1 zákona a údaji podle předpisu Evropských společenství¹⁸⁾.

(2) Potraviny nebo složky potravin, které jsou geneticky modifikovaným organismem nebo jej obsahují nebo které jsou vyrobeny z geneticky modifikovaného organismu, se na obalu určeném pro spotřebitele označí podle § 6 odst. 1 zákona a údaji podle přímo použitelného předpisu Evropských společenství¹⁹⁾.

§ 13

Zrušovací ustanovení

Zrušuje se:

1. Vyhláška č. 324/1997 Sb., o způsobu označování potravin a tabákových výrobků, o přípustné odchylce od údajů o množství výrobku označeného symbolem „e“.
2. Vyhláška č. 24/2001 Sb., kterou se mění vyhláška č. 324/1997 Sb., o způsobu označování potravin a tabákových výrobků, o přípustné odchylce od údajů o množství výrobku označeného symbolem „e“.
3. Vyhláška č. 259/2003 Sb., kterou se mění vyhláška č. 324/1997 Sb., o způsobu označování potravin a tabákových výrobků, o přípustné odchylce od údajů o množství výrobku označeného symbolem „e“, ve znění vyhlášky č. 24/2001 Sb.

§ 14

Přechodná ustanovení

(1) Potraviny označené podle dosavadních právních předpisů, s výjimkou potravin podle odstavce 2, lze uvádět do oběhu nejpozději do 24. listopadu 2005. Potraviny, které byly uvedeny do oběhu nebo označeny před tímto datem, mohou být prodávány do vyprodání zásob.

¹⁷⁾ Vyhláška č. 447/2004 Sb.

¹⁸⁾ Například nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 258/97 ze dne 27. ledna 1997 o nových potravinách a nových složkách potravin, v platném znění, nařízení Komise (ES) č. 608/2004 ze dne 31. března 2004 týkající se označování potravin a potravinových složek s přidavkem fytosterolů, esterů fytosterolů, fytostanolů a/nebo esterů fytostanolů, rozhodnutí Komise (ES) č. 2003/867 ze dne 1. prosince 2003, kterým se povoluje uvádění salatriků na trh jako nové složky potravin podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) 258/97, rozhodnutí Komise (ES) č. 2001/721 ze dne 25. září 2001, kterým se povoluje uvádění trehalosy na trh jako potraviny nebo složky potravin podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) 258/97, rozhodnutí Komise (ES) č. 2000/500 ze dne 24. července 2000, kterým se povoluje uvádění „žlutých pomazánkových tuků s přidavkem fytosterolových esterů“ na trh jako potraviny nebo složky potravin podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 258/97.

¹⁹⁾ Například články 12 a 13 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 ze dne 22. září 2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivech, článek 4 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1830/2003 ze dne 22. září 2003 o sledovatelnosti a označování geneticky modifikovaných organismů a sledovatelnosti potravin a krmiv vyrobených z geneticky modifikovaných organismů a o změně směrnice 2001/18/ES.

(2) Potraviny neoznačené podle § 11 odst. 3 až 5 lze uvádět do oběhu nejpozději do 19. května 2006. Potraviny, které byly uvedeny do oběhu nebo označeny před tímto datem, mohou být prodávány do vyprodání zásob.

§ 15

Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem jejího vyhlášení.

Ministr:

Ing. Palas v. r.

Seznam alergenních složek

- a) obiloviny obsahující lepek (tj. pšenice, žito, ječmen, oves, pšenice špalda, kamut nebo jejich hybridní odrůdy) a výrobky z nich,
- b) korýši a výrobky z nich,
- c) vejce a výrobky z nich,
- d) ryby a výrobky z nich,
- e) jádra podzemnice olejné (arašídy) a výrobky z nich,
- f) sójové boby (sója) a výrobky z nich,
- g) mléko a výrobky z něj (včetně laktosy),
- h) suché skořápkové plody, tj. mandle (*Amygdalus communis* L.), lískové ořechy (*Corylus avellana*), vlašské ořechy (*Juglans regia*), kešu ořechy (*Anacardium occidentale*), pekanové ořechy (*Carya illinoensis* (Wangenh.) K. Koch), para ořechy (*Bertholletia excelsa*), pistácie (*Pistacia vera*), ořechy makadamie a queensland (*Macadamia ternifolia*), a výrobky z nich,
- i) celer a výrobky z něj,
- j) hořčice a výrobky z ní,
- k) sezamová semena (sezam) a výrobky z nich,
- l) oxid siřičitý a siřičitany v koncentracích vyšších než 10 mg/kg nebo 10 mg/l, vyjádřeno jako SO₂.

Příloha č. 2 k vyhlášce č. 113/2005 Sb.

Názvy složek, které lze nahradit společnými názvy

Název složky	Společný název
Jedlé tuky a oleje s výjimkou oleje olivového	"olej" a "tuk" doplněný označením "rostlinný" nebo "živočišný" nebo údajem o specifickém rostlinném nebo živočišném původu; pokud se jedná o ztužený tuk nebo olej, doplní se označením "ztužený",
Škroby a škroby modifikované fyzikálním způsobem a enzymy; nelze-li vyloučit přítomnost lepku, musí být doplněn jeho specifický rostlinný původ	"škrob"
Škrobový sirup a sušený škrobový sirup	„škrobový sirup“
Maso pro výrobu masných výrobků podle zvláštního právního předpisu, ²⁰⁾	„maso“ doplněné o označení jeho živočišného druhu
Všechny druhy sýrů, kde sýr nebo směs sýrů tvoří složku jiné potraviny, za předpokladu, že potravina není označena specifickým názvem sýru	"sýr"
Všechny druhy ryb za předpokladu, že potravina není označena specifickým druhem ryby	"ryby"
Všechna koření, nepřesahuje-li tato složka 2 % hmotnosti výrobku	"koření" nebo "směs koření"
Všechny byliny nebo části bylin, nepřesahuje-li tato složka 2 % hmotnosti výrobku	"byliny" nebo "směs bylin"

²⁰⁾ Vyhláška č. 326/2001 Sb., kterou se provádí § 18 písm. a), d), g), h), i) a j) zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, pro maso, masné výrobky, ryby, ostatní vodní živočichy a výrobky z nich, vejce a výrobky z nich, ve znění vyhlášky č. 264/2003 Sb.

Všechny druhy přípravků používaných jako základ při výrobě žvýkaček	"žvýkačkové báze"
Všechny typy sacharózy bez ohledu na původ	"cukr"
Bezvodá glukóza a monohydrát glukózy	"dextróza"
Glukózový sirup a bezvodý glukózový sirup	"glukózový sirup"
Všechny typy mléčných bílkovin (kasein, kaseináty, syrovátková bílkovina) a jejich směsi	"mléčné bílkoviny"
Lisované, expelované nebo rafinované kakaové máslo	"kakaové máslo"
Všechny druhy vín tak, jak jsou vymezeny ve zvláštním právním předpise, ¹⁴⁾	"víno"
Všechny typy strouhanky z pečených cereálních výrobků, směsi na obalování a panýrovací směsi,	"strouhanka"
Směsi mouky ze dvou nebo více druhů obilí	"mouka" s následným výčtem druhů obilí, z nichž byla vyrobena, v sestupném pořadí podle hmotnostních podílů

ISSN 1211-1244

Vydává a tiskne: Tiskárna Ministerstva vnitra, p. o., Bartůňkova 4, pošt. schr. 10, 149 01 Praha 415, telefon: 272 927 011, fax: 974 887 395 – **Redakce:** Ministerstvo vnitra, Nad Štolou 3, pošt. schr. 21/SB, 170 34 Praha 7-Holešovice, telefon: 974 832 341 a 974 833 502, fax: 974 833 502 – **Administrace:** písemné objednávky předplatného, změny adres a počtu odebíraných výtisků – MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, telefon: 519 305 161, fax: 519 321 417, e-mail: sbirky@moraviapress.cz. Objednávky ve Slovenské republice přijímá a titul distribuuje Magnet-Press Slovakia, s. r. o., Teslova 12, 821 02 Bratislava, tel.: 00421 2 44 45 46 28, fax: 00421 2 44 45 46 27. **Roční předplatné** se stanovuje za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku a je od předplatitelů vybíráno formou záloh ve výši oznámené ve Sbírce zákonů. Závěrečné vyúčtování se provádí po dodání kompletního ročníku na základě počtu skutečně vydaných částek (první záloha na rok 2005 činí 3000,- Kč) – Vychází podle potřeby – **Distribuce:** MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, celoroční předplatné – 516 205 176, 519 305 176, 516 205 207, 519 205 207, objednávky jednotlivých částek (dobírky) – 516 205 174, 519 305 174, objednávky-knihkupci – 516 205 161, 519 305 161, faxové objednávky – 519 321 417, e-mail – sbirky@moraviapress.cz, zelená linka – 800 100 314. **Internetová prodejna:** www.sbirkyzakonu.cz – **Drobný prodej – Benešov:** Oldřich HAAGER, Masarykovo nám. 231; **Brno:** Ing. Jiří Hrazdil, Vranovská 16, SEVT, a. s., Česká 14, Knihkupectví JUDr. Oktavián Kocián, Příkop 6, tel.: 545 175 080; **Břeclav:** Prodejna tiskovin, 17. listopadu 410, tel.: 519 322 132, fax: 519 370 036; **České Budějovice:** SEVT, a. s., Česká 3, tel.: 387 432 244; **Hradec Králové:** TECHNOR, Wonkova 432; **Cheb:** EFREX, s. r. o., Karlova 31; **Chomutov:** DDD Knihkupectví – Antikvariát, Ruská 85; **Kadaň:** Knihařství – Příbíkova, J. Švermy 14; **Kladno:** eL VaN, Ke Stadionu 1953; **Klatovy:** Krameriovo knihkupectví, nám. Míru 169; **Liberec:** Podještědské knihkupectví, Moskevská 28; **Litoměřice:** Jaroslav Tvrdlík, Lidická 69, tel.: 416 732 135, fax: 416 734 875; **Most:** Knihkupectví „U Knihomila“, Ing. Romana Kopková, Moskevská 1999; **Olomouc:** ANAG, spol. s r. o., Denisova č. 2, Zdeněk Chumchal – Knihkupectví Tycho, Ostružnická 3, Knihkupectví SEVT, a. s., Ostružnická 10; **Ostrava:** LIBREX, Nádražní 14, Profesio, Hollarova 14, SEVT, a. s., Nádražní 29; **Otrokovice:** Ing. Kučeřík, Jungmannova 1165; **Pardubice:** LEJHANEK, s. r. o., třída Míru 65; **Plzeň:** TYPOS, a. s. Úslavská 2, EDICUM, Vojanova 45, Technické normy, Lábkova pav. č. 5, Vydavatelství a naklad. Aleš Čeněk, nám. Českých bratří 8; **Praha 1:** Dům učebnic a knih Černá Labuť, Na Poříčí 25, FIŠER-KLEMENTINUM, Karlova 1, LINDE Praha, a. s., Opletalova 35, NEOLUXOR s. r. o., Václavské nám. 41; **Praha 2:** ANAG, spol. s r. o., nám. Míru 9 (Národní dům), SEVT a. s., Slezská 126/6; **Praha 4:** SEVT, a. s., Jihlavská 405; **Praha 5:** SEVT, a. s., E. Peškové 14; **Praha 6:** PPP – Staňková Isabela, Puškinovo nám. 17; **Praha 7:** Donáška tisku, V Hájích 6; **Praha 8:** JASIPA, Zenklova 60, Specializovaná prodejna Sbírky zákonů, Sokolovská 35, tel.: 224 813 548; **Praha 9:** Abonentní tiskový servis-Ing. Urban, Jablonecká 362, po-pá 7-12 hod., tel.: 286 888 382, e-mail: tiskovy.servis@abonent.cz; **Praha 10:** BMSS START, s. r. o., Vinohradská 190; **Prerov:** Knihkupectví EM-ZET, Bartošova 9, Jana Honková – YAHOO – i – centrum, Komenského 38; **Sokolov:** KAMA, Kalousek Milan, K. H. Borovského 22, tel.: 352 303 402; **Šumperk:** Knihkupectví D & G, Hlavní tř. 23; **Tábor:** Milada Šimonová – EMU, Budějovická 928; **Teplice:** Knihkupectví L & N, Masarykova 15; **Trutnov:** Galerie ALFA, Bulharská 58; **Ústí nad Labem:** Severočeská distribuční, s. r. o., Havířská 327, tel.: 475 259 032, fax: 475 259 029, Karton, s. r. o., Solvayova 1597/3, Vazby a doplňování Sbírek zákonů včetně dopravy zdarma, tel.+fax: 475 501 773, www.karton.cz, e-mail: karton@karton.cz; **Zábřeh:** Mgr. Ivana Patková, Žižkova 45; **Žatec:** Prodejna U Pivovaru, Žižkovo nám. 76, Jindřich Procházka, Bezděkov 89 – Vazby Sbírek, tel.: 415 712 904. **Distribuční podmínky předplatného:** jednotlivé částky jsou expedovány neprodleně po dodání z tiskárny. Objednávky nového předplatného jsou vyřizovány do 15 dnů a pravidelné dodávky jsou zahajovány od nejbližší částky po ověření úhrady předplatného nebo jeho zálohy. Částky vyšlé v době od zaevidování předplatného do jeho úhrady jsou doposílány jednorázově. Změny adres a počtu odebíraných výtisků jsou prováděny do 15 dnů. **Reklamacce:** informace na tel. číslech 516 205 207, 519 305 207. V písemném styku vždy uvádějte IČO (právnícká osoba), rodné číslo (fyzická osoba). **Podávání novinových zásilek** povoleno Českou poštou, s. p., Odštěpný závod Jižní Morava Ředitelství v Brně č. j. P/2-4463/95 ze dne 8. 11. 1995.